

Az Egészségügyi Világszervezet kezdeményezése egészségügyi termékdíj bevezetéséért a dohány-, alkohol és cukortartalmú italok területén

World Health Organization, 2 July 2025, News release, Geneva/Sevilla

Kulcsszavak: globális egészségügy, népegészségügy, dohány, alkohol, cukortartalmú italok, termékdíj, Egészségügyi Világszervezet, nemzetközi

Forrás Internet-helye: <https://www.who.int/news/item/02-07-2025-who-launches-bold-push-to-raise-health-taxes-and-save-millions-of-lives>

The 3 by 35 Initiative: <https://www.who.int/initiatives/3-by-35>

Az Egészségügyi Világszervezet a krónikus betegségek megelőzése és az egészségkárosodás állam által viselt költségeinek kompenzációja céljából kezdeményezi, hogy a tagállamok 2035-ig vezessenek be legalább 50%-os egészségügyi termékdíjat a dohány- és alkoholtermékekre, valamint a cukrozott italokra.

A „3 by 35” **kezdeményezés** bevezetésének kontextusa: az egészségügyi rendszerek a nem fertőző betegségek (*noncommunicable diseases, NCDs*) terjedése, a fejlesztési segélyek megcsappanása és a megnövekedett államadósság miatt jelentős nyomás alá kerülnek.

A dohány- és alkoholtermékek, valamint cukortartalmú italok fogyasztásának megnövekedése a nem fertőző betegségek terjedésének kedvez. Világviszonylatban a halálesetek több mint 75%-át nem fertőző betegségek, többek között szív- és érrendszeri, rákos megbetegedések és diabétesz okozzák. Egy aktuális jelentés szerint e termékek árának egyszeri 50%-os emelése az elkövetkező 50 év során 50 millió idő előtti halálesetet előzhetne meg.

A kezdeményezés ambiciózus, de elérhető célkitűzése, hogy tíz éven belül egymilliárd USD kerüljön az államkasszákba. 2012 és 2022 között csaknem 140 országban emelték a dohány jövedéki adóját, ami a reális árak átlagosan 50%-kal való növekedésével járt.

Azok a kormányok, amelyek bevezették az egészségügyi termékdíjat, elérték a fogyasztás csökkenését és jelentős bevételhez jutottak. Ennek ellenére vannak országok, ahol az egészségkárosító iparágak, beleértve a dohányipart, továbbra is adókedvezményekben részesülnek. Az Egészségügyi Világszervezet arra figyelmeztet, hogy az iparral kötött hosszútávú beruházási egyezmények, amelyek korlátozzák a dohányadó emelését, aláássák a nemzeti egészségügyi célokat, ezért nyomatékosan felszólítja a kormányokat, hogy vizsgálják felül az ilyen kivételeket és fokozzák a dohánytermékek kontrollját.